

Nasjonalt fuktseminar 2011

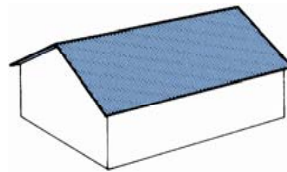
Hvordan unngå kondenskader i tak ?

Siv. ing. Trond Bøhlerengen, SINTEF Byggforsk
Ullevaal Business Class, Oslo, 7. april 2011

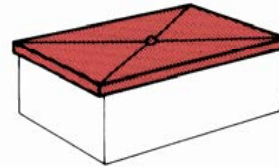
Takform – Taktyper

■ Bestemmer:

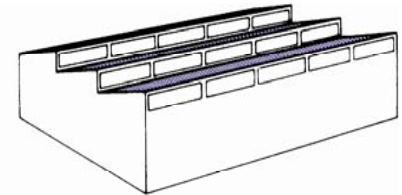
- oppbygging
- drenering
- tekning

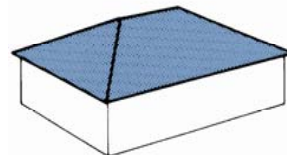
Saltak

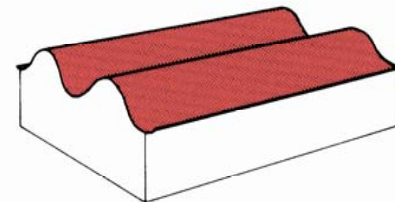
Flatt tak

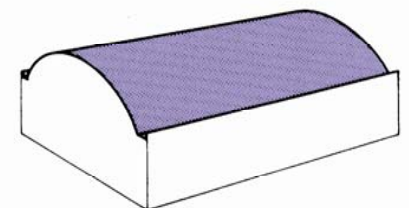
Sagtak

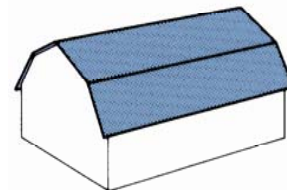
Valmtak

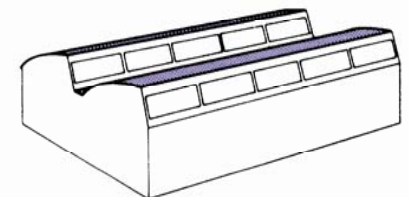
Foldetak

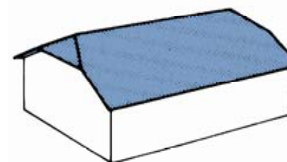
Buetak

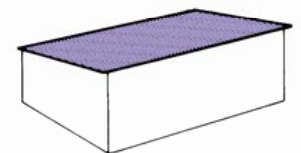
Mansardtak

Shedtak

Halvvalm

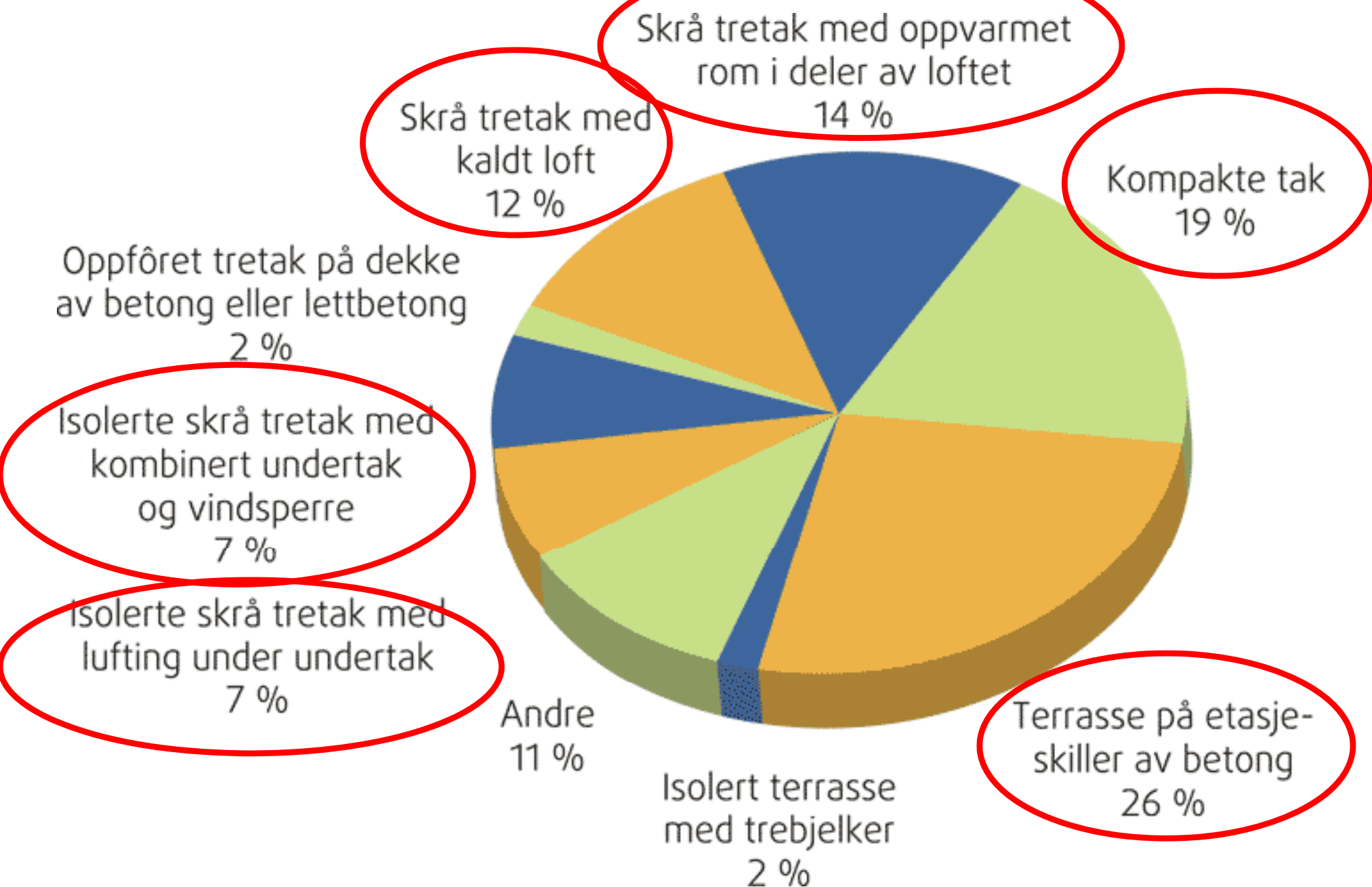
Pulttak

a

b

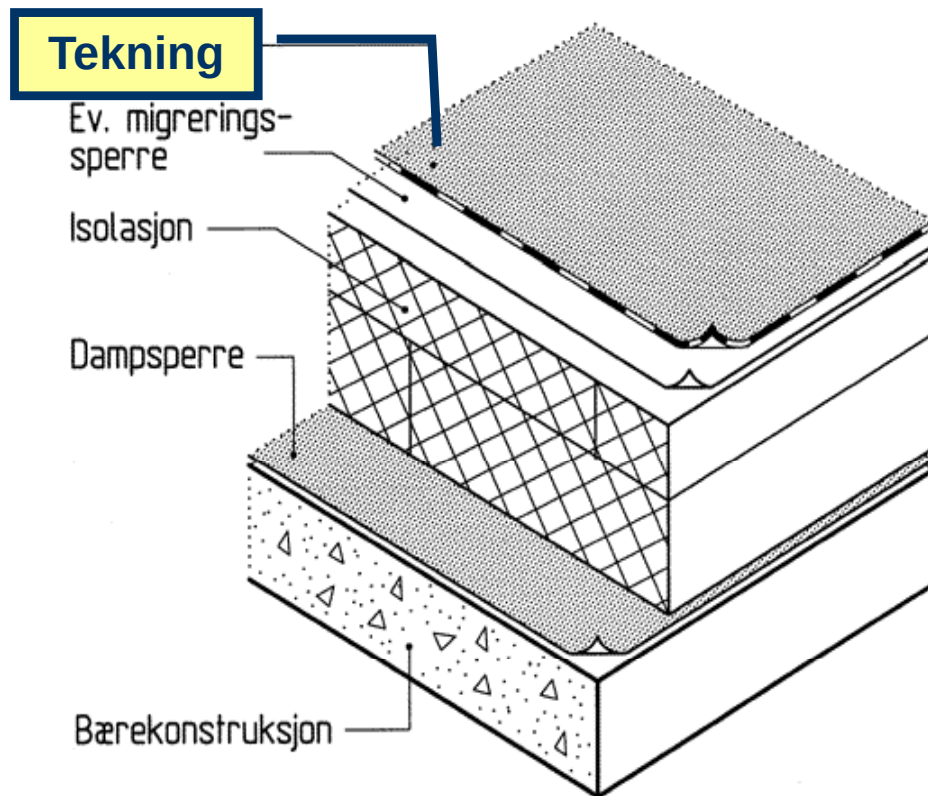
c

Skader på tak

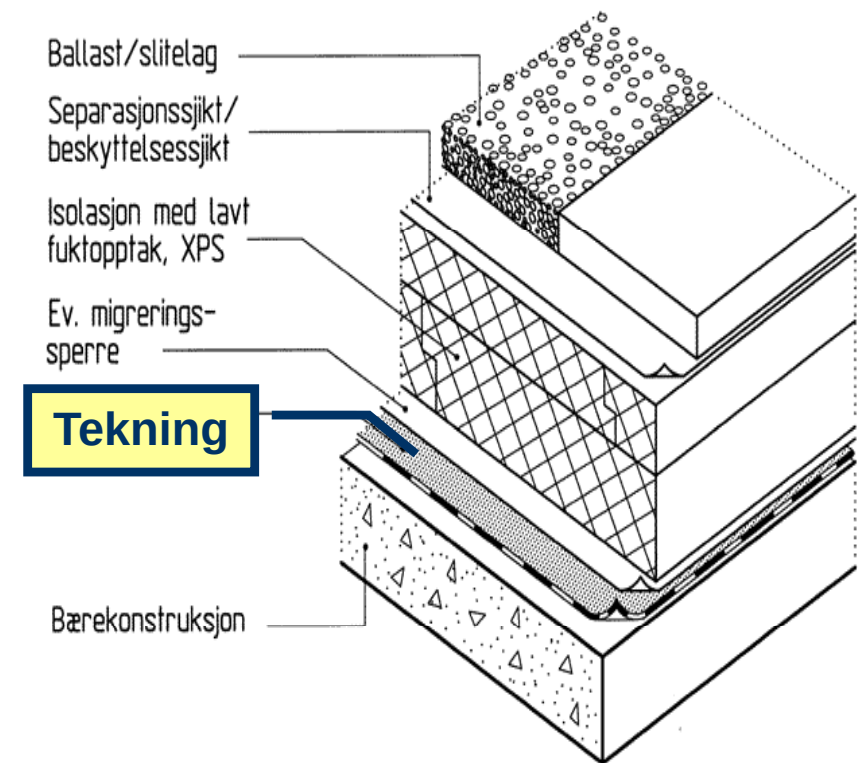

Kompakte tak - Oppbygging

Rettvendt

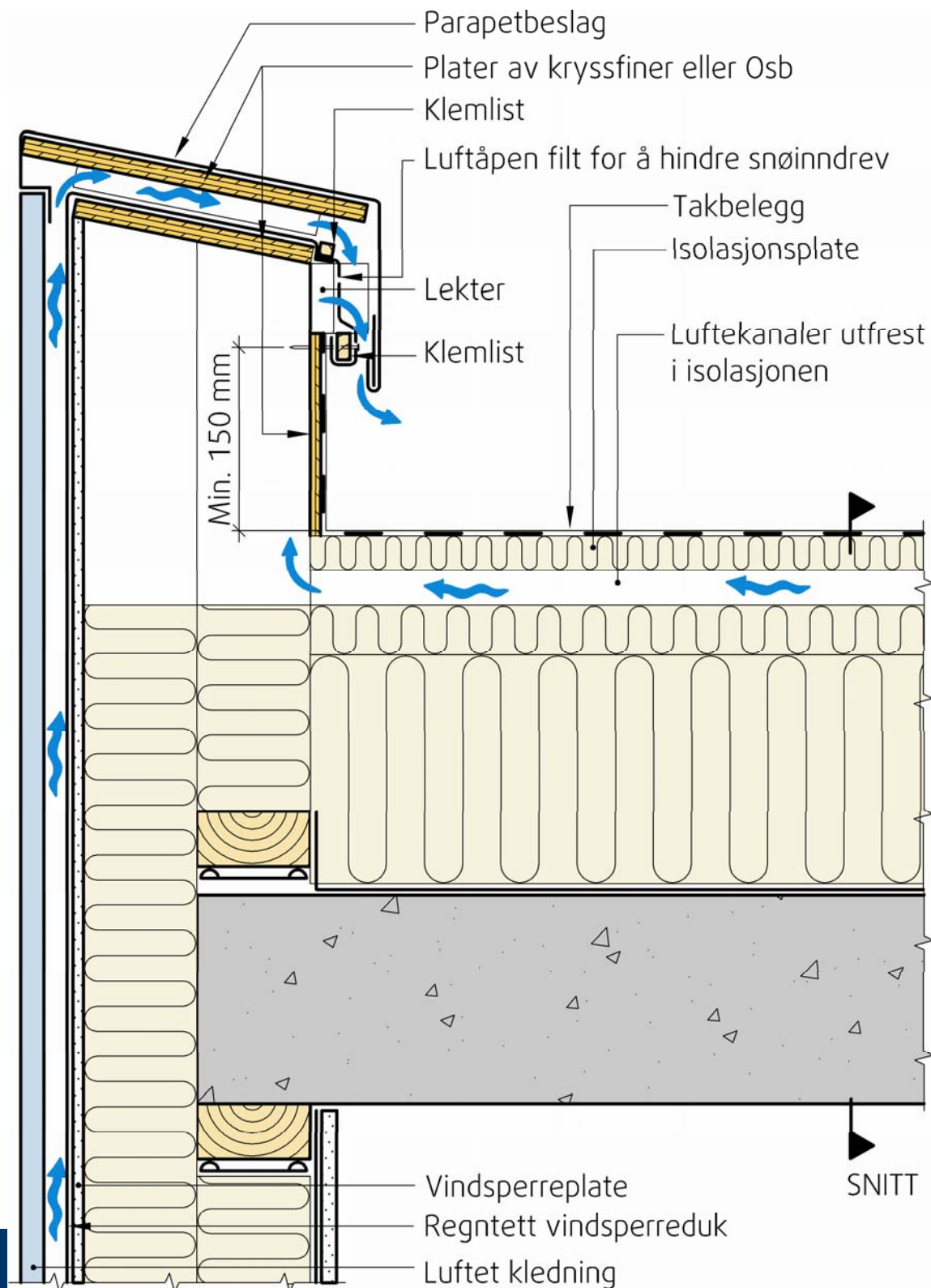
Omvendt

Kompakte tak og forskning

- Uttørkingsevne
- Beregninger
- Forsøk

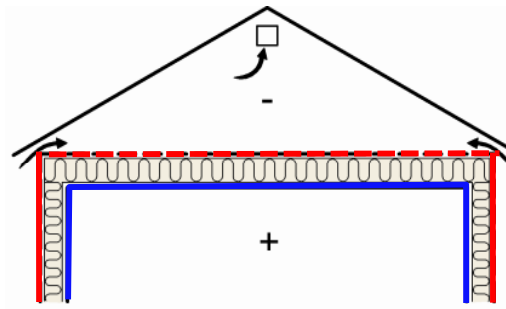
- Generelle erfaringer med kompakte tak fram til i dag:
- **Kondens et marginalt problem**

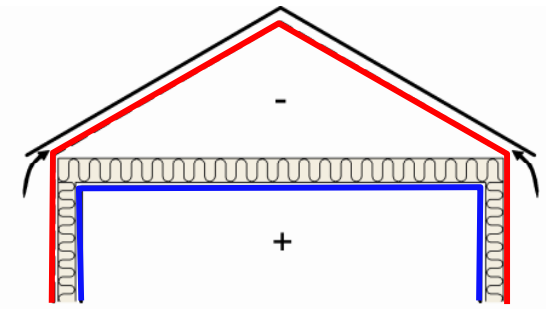
Luftede tretak

- Kalde loft
- Med/uten lufting
- A-takstoler
- Sperretak
- Flate tretak

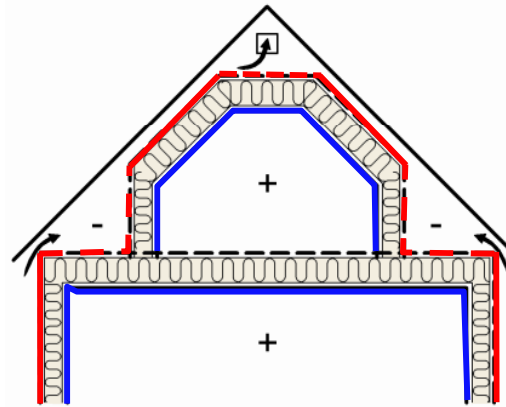
- Kritiske detaljer:
 - Undertak
 - Vindsperre
 - Dampsperre
 - Gjennomføringer
 - Ventilering

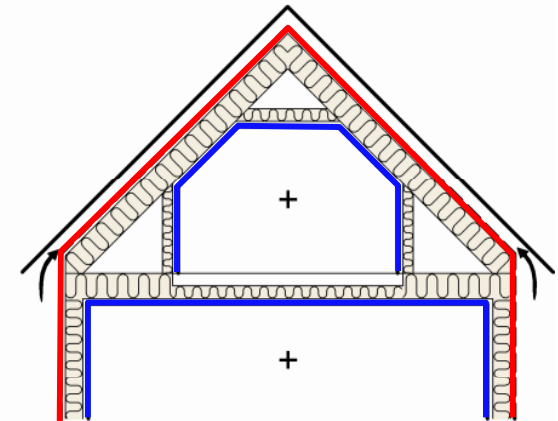
a Åpent, luftet kaldt loft

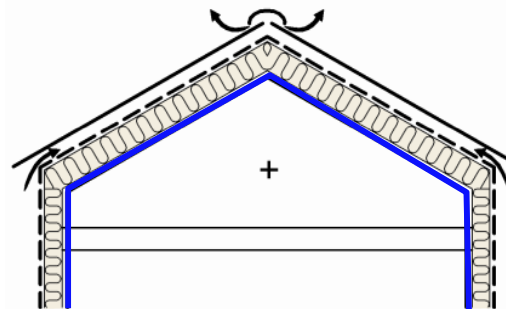
b Lukket, uluftet kaldt loft

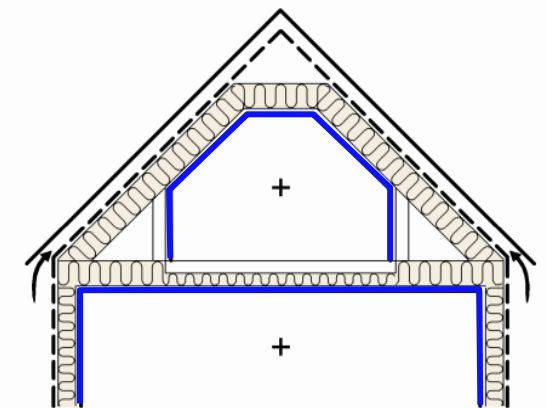
c Loft med loftsromstakstoler og åpne, luftede loftsrom

d Loft med loftsromstakstoler og lukkede, uluftede loftsrom

e Fullt isolert takplan

f Loft med loftsromstakstoler og lukkede, uluftede loftsrom

Isolerte skrå tretak med lufting mellom vindsperre og undertak

Byggforskserien

Byggdetaljer 2 - 2007

525.101

B Undertak

0 Generelle Vindsperre

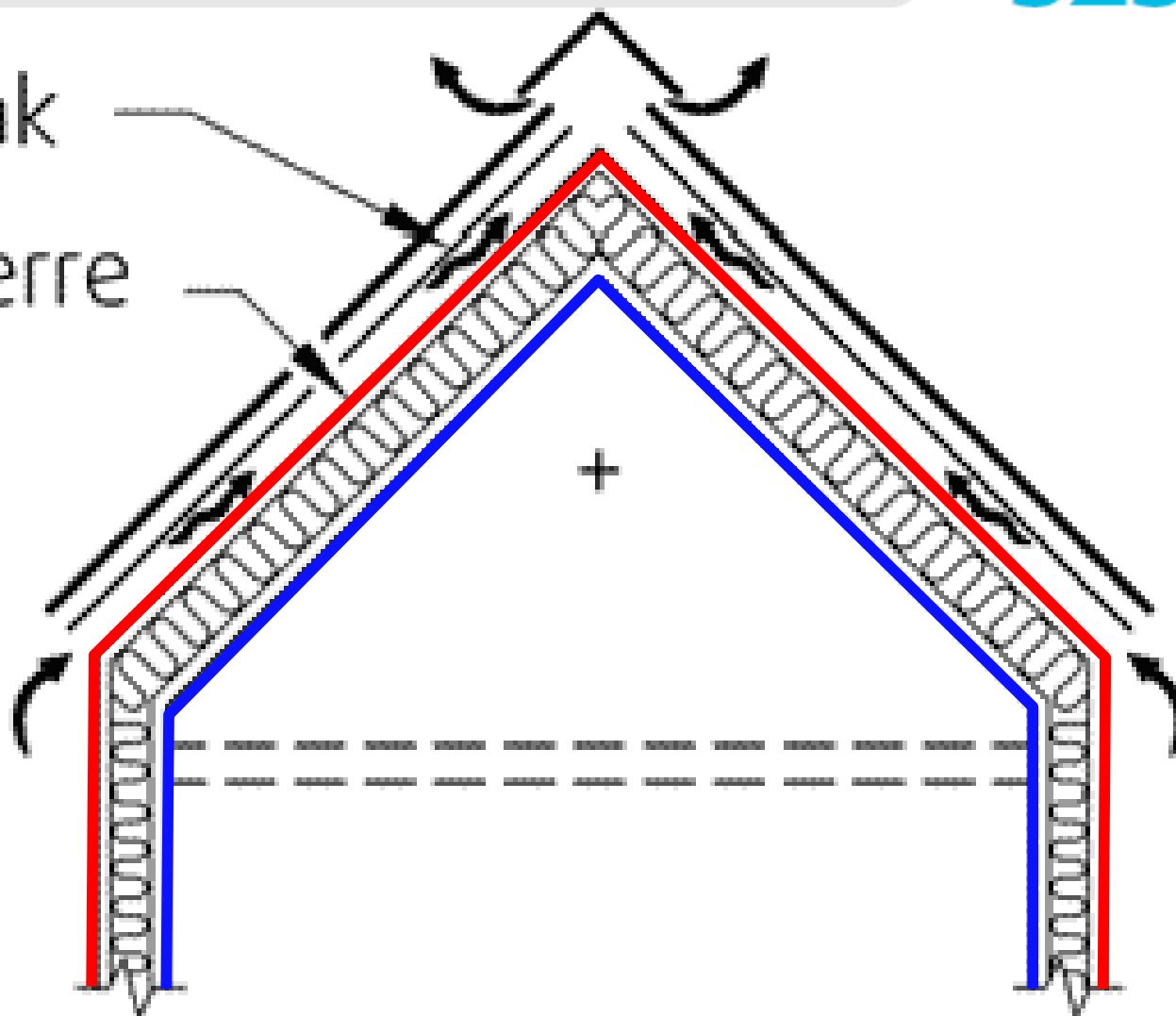
01

Innhold

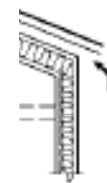
Dette byggdetaljen nedløy fig. 1 og prinsippene for dampspærre

Tak med k Byggd

Deta flatene blader

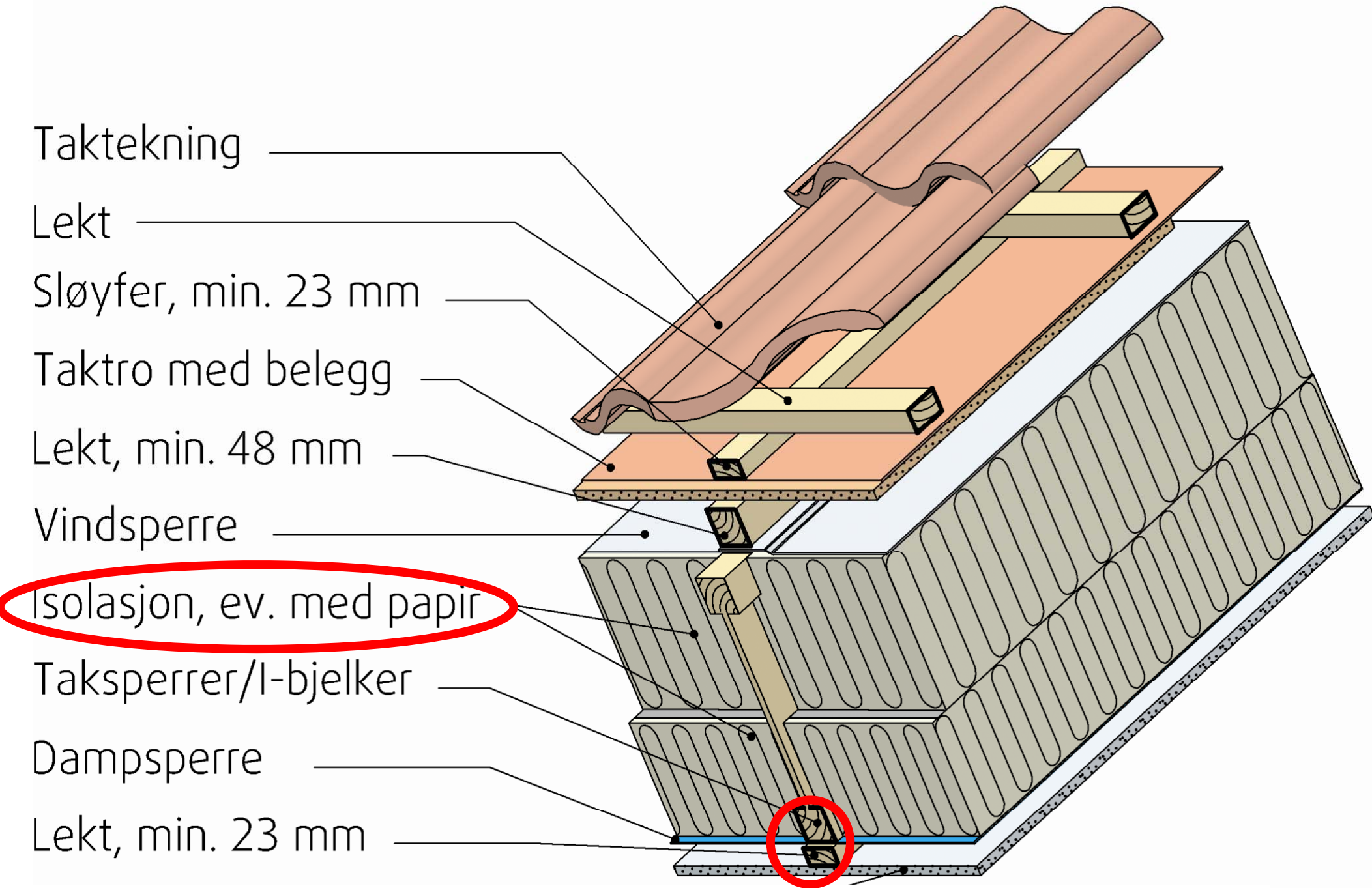

ndertak
dsporre

ertak

Lufting mellom undertak og vindsperre

Isolerte skrå tretak med kombinert undertak og vindsperre

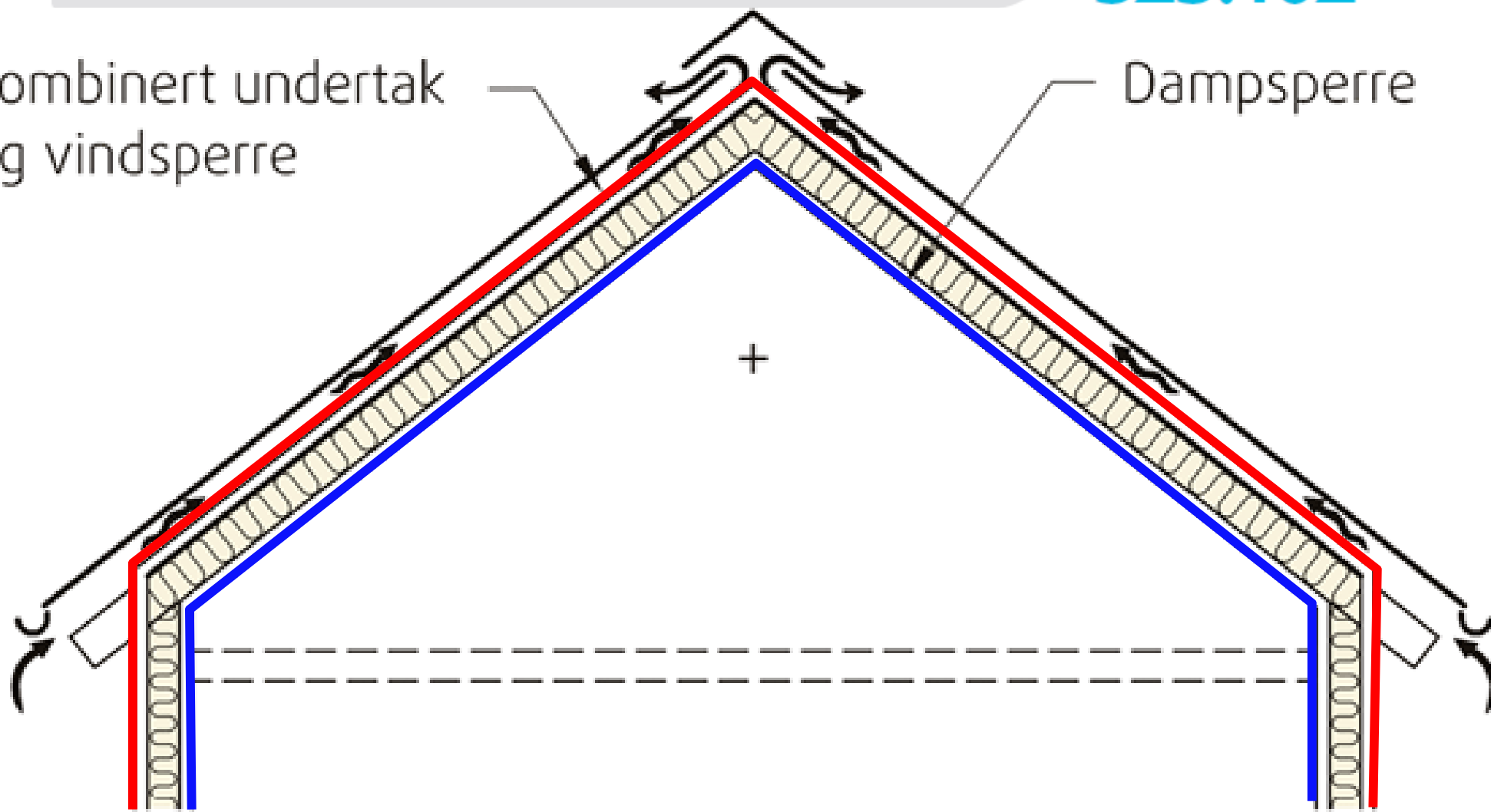
Byggforskserien

Byggdetaljer – august 2009

525.102

Kombinert undertak og vindsperre

Dampsperre

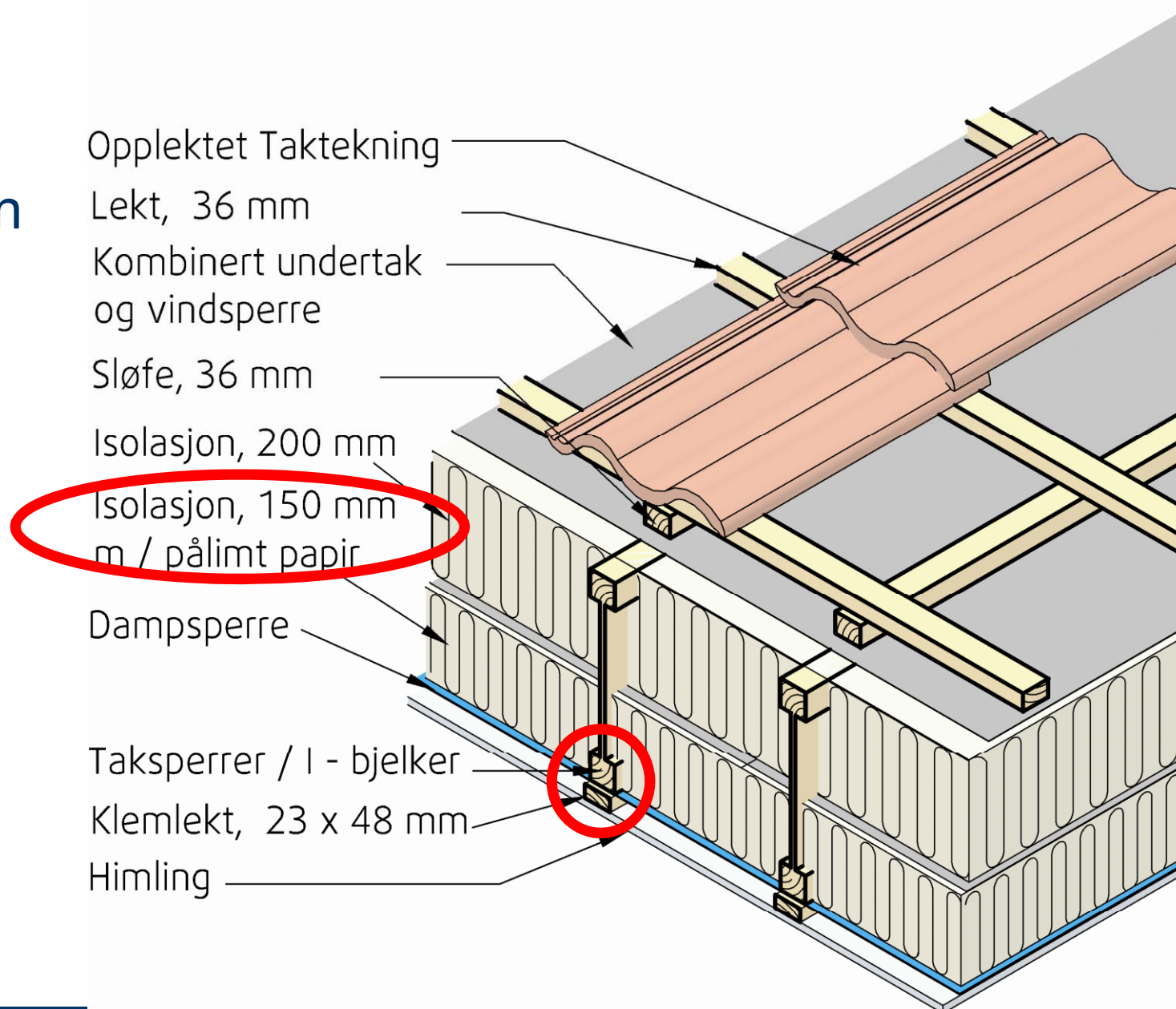
520.243

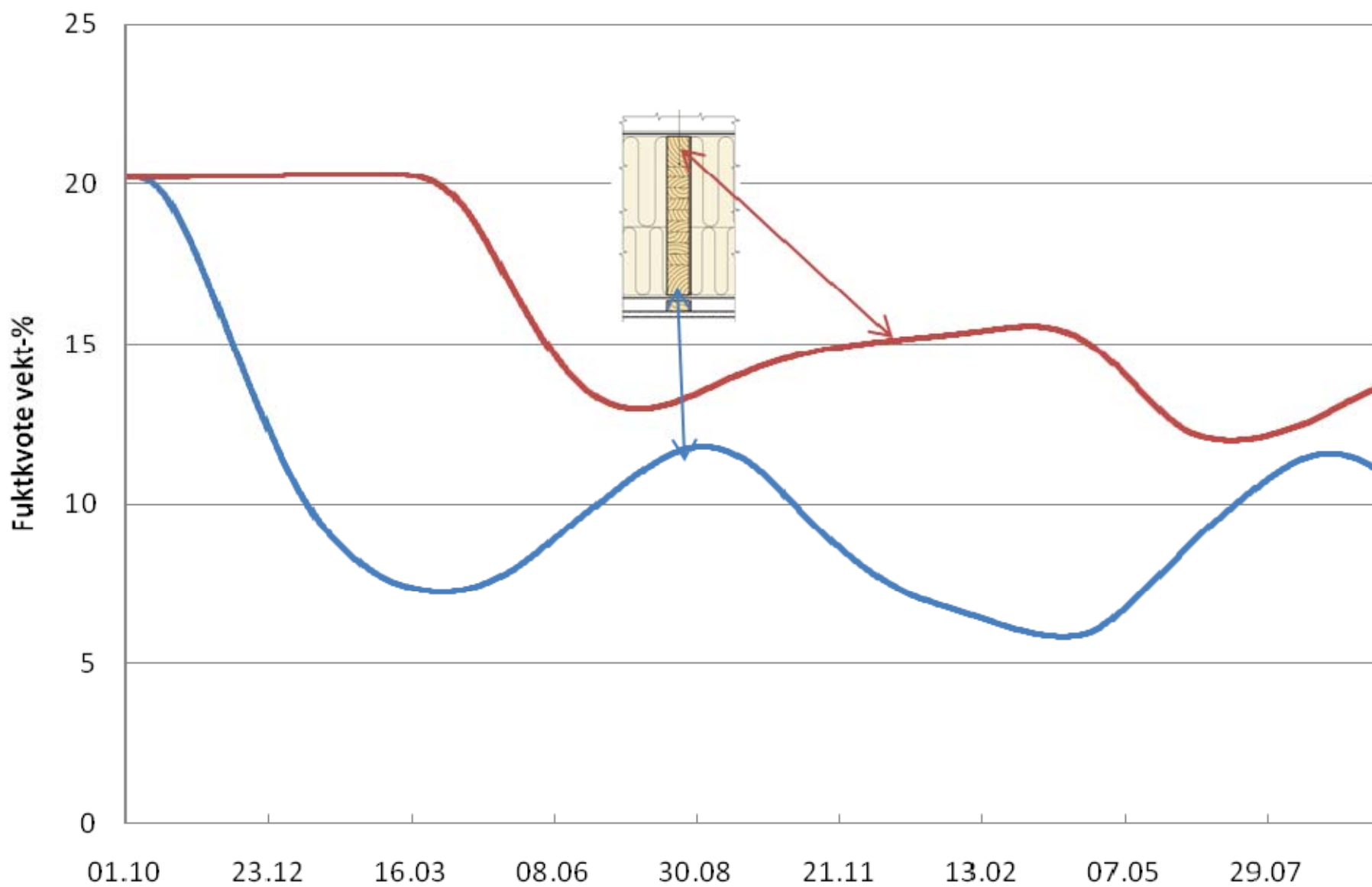
Stormsikring av lette trebygninger

unntak av fritidsboliger på under 50 m².

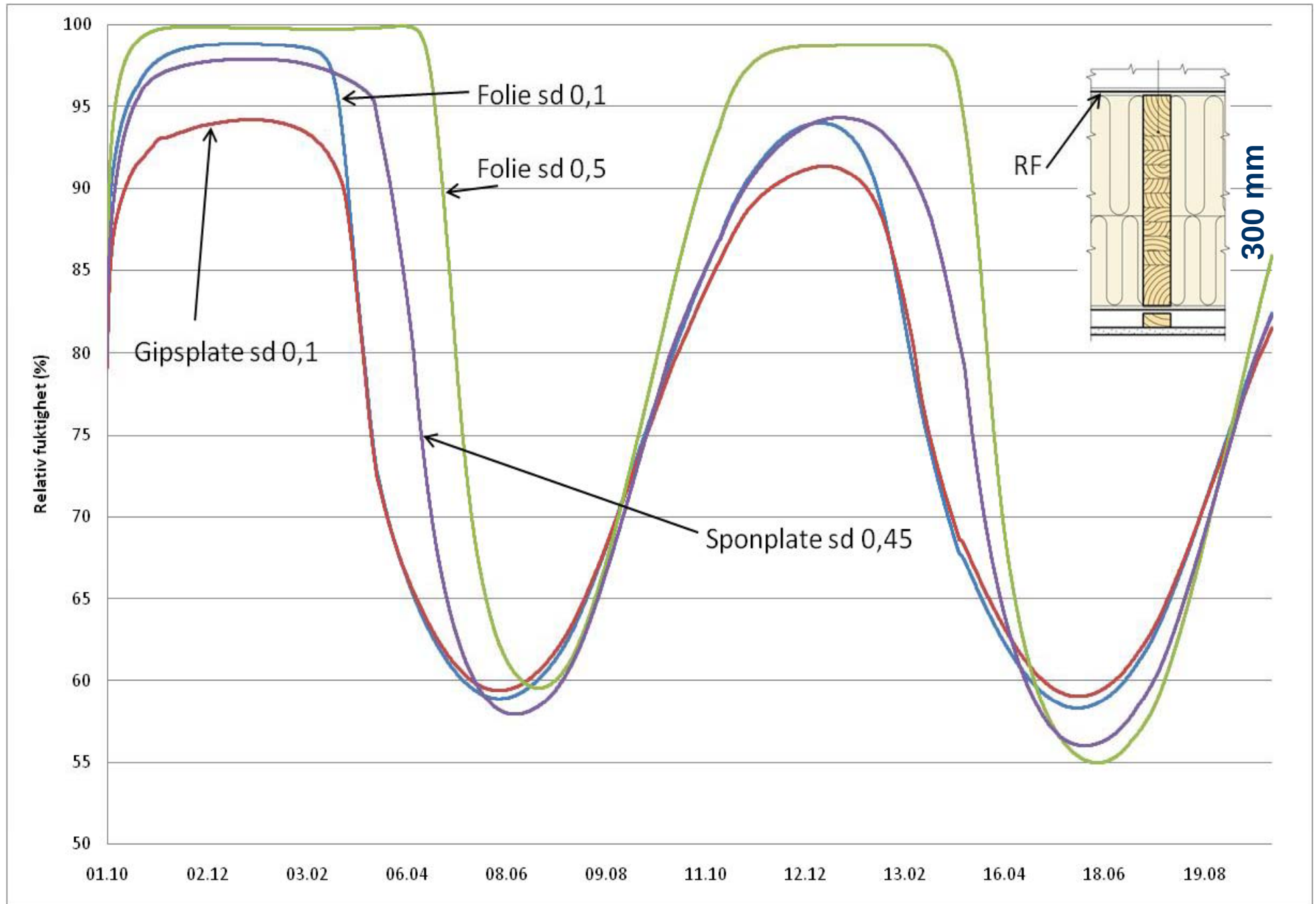
Kombinert undertak/vindsperre

■ All lufting under stein

Sperretak, heltre, "startfukt" 20 vekt-%

Tak over kalde loft

Skrå tretak med kaldt loft

Byggforskserien

Byggdetaljer

525.106

Sending 2 – 2005

0 Generelt

01 Innhold

Dette bladet beskriver konstruksjonsoppbygging og detaljer for to alternative løsninger for skrå tretak med kaldt loft. Kaldt loft kan enten bygges som kaldt, ikke luftet loftsrom med all lufting mellom undertak og tekning, se fig. 01 a, eller det kan bygges på tradisjonelt vis som kaldt, luftet loftsrom med luftgjennomstrømning gjennom selve loftet, se fig. 01 b. Løsningen med kaldt, ikke luftet loftsrom er en forholdsvis ny løsning, men erfaringene så langt er gode.

Bladet behandler innvendig luft- og damptetting, varmeisolering, lufting og utvendig tetting mot vind, regn og snø. Bladet viser også konstruktive tiltak som forsinker brannspredning til kaldt loft.

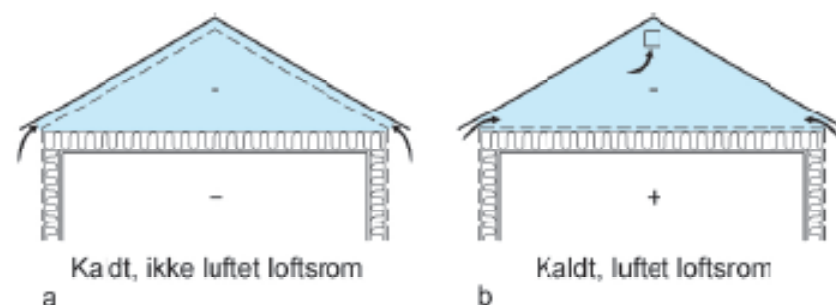

Fig. 01 a og b

Tak med kaldt loft

- a. Kaldt, ikke luftet loftsrom med all lufting mellom undertak og tekning
- b. Kaldt, luftet loftsrom med luftgjennomstrømning gjennom selve loftet

Loftromstakstoler

Skrå tretak med oppholdsrom på deler av loftet

Byggforskserien

Byggdetaljer

525.107

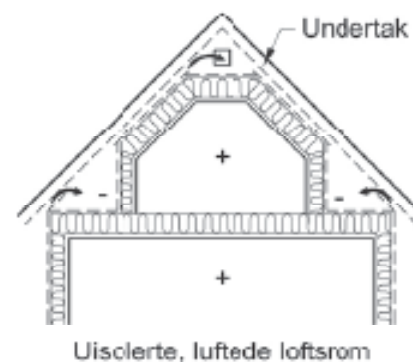
Sending 2 – 2005

0 Generelt

01 Innhold

Dette bladet beskriver konstruksjonsoppbygging og detaljer for skrå tretak med oppholdsrom i deler av loftet. Bladet viser to alternative løsninger for kne loft. Den ene løsningen omfatter isolerte, ikke luftede loftsrom med all lufting gjennom en luftespalte mellom taktekningen og undertakel, se fig. 01 a og b. Den andre løsningen er tradisjonelt uisolerte, luftede loftsrom med luftstrømning gjennom selve kne loftet, se fig. 01 c.

Løsningene gjelder spesielt for tak med bærekonstruksjon av prefabrikkerte loftromstakstoler, det vil si A-takstoler, men også sperretak med ikke-bærende knevegger er omtalt. Bladet behandler luft- og damptetting, varmeisolering, vindtetting, undertak og lufting. Bærekonstruksjon og tekning er omtalt i egne blad i Byggdetaljer gruppe 525 og 544.

Kaldt, lufttet loft

- Kondens under undertak
- Fukt fra uteluft

Kaldt, uluftet loft

11/01/2011 12:01

Uluftet kaldt loft - rim

Kaldt, uluftet loft, is

Kaldt, uluftet loft, mugg

Litt "historikk"

■ Luftet kaldt loft:

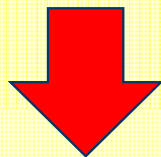
■ Brann:

- Spredning via raft

■ Inndrev av nedbør

- Inndrev via raft

■ Behov for alternativ

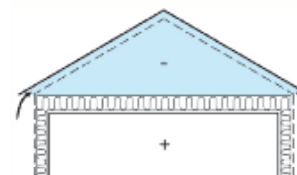

■ Uluftet kaldt loft

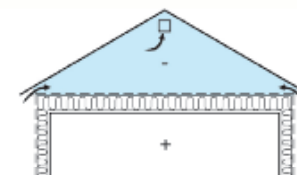
Sivert Uvsløkk

Tak med kaldt loft

Delrapport fra prosjekt 4 i FoU-programmet
«Klima 2000»

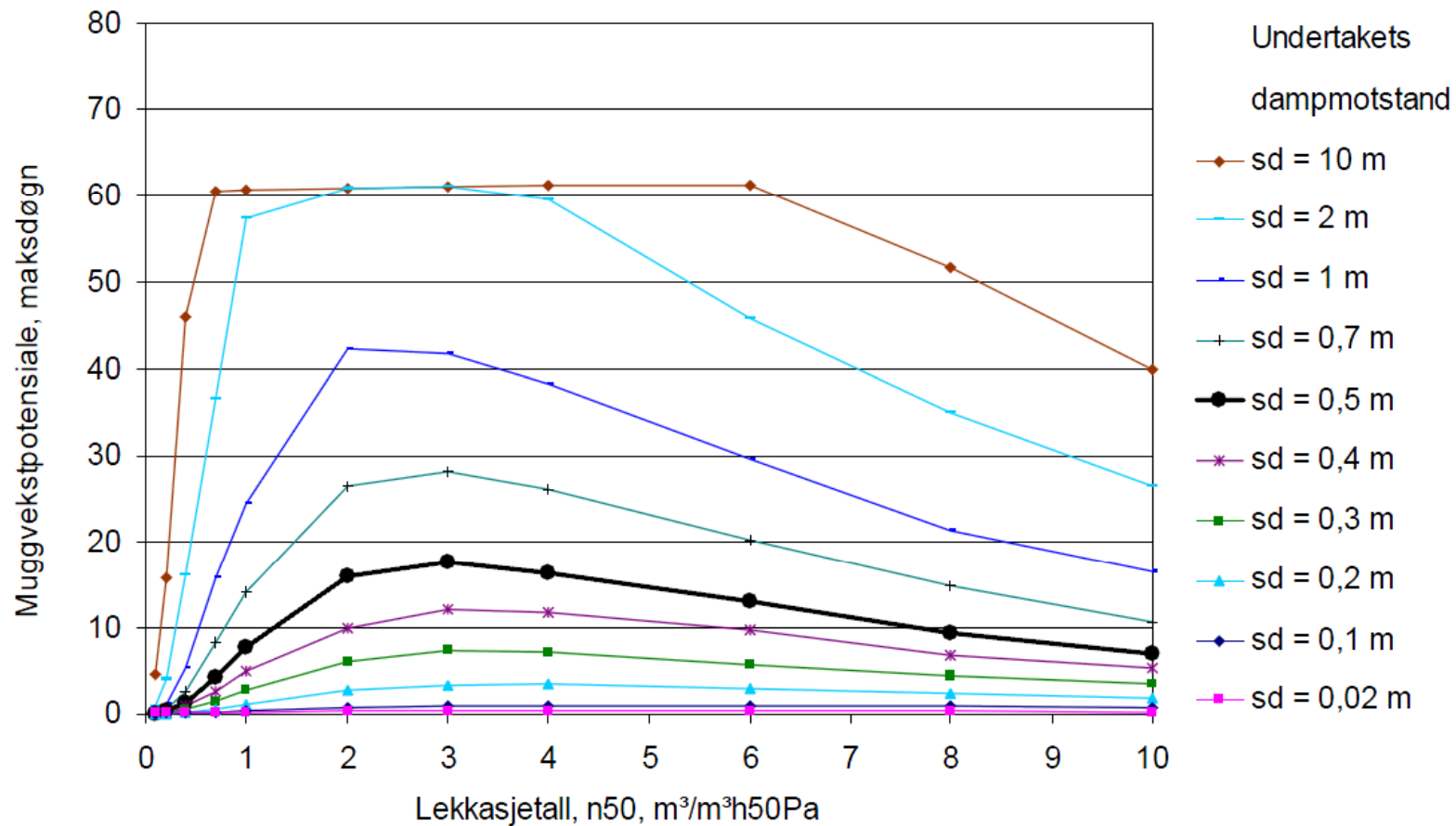

Kaldt, ikke luftet loftsrom

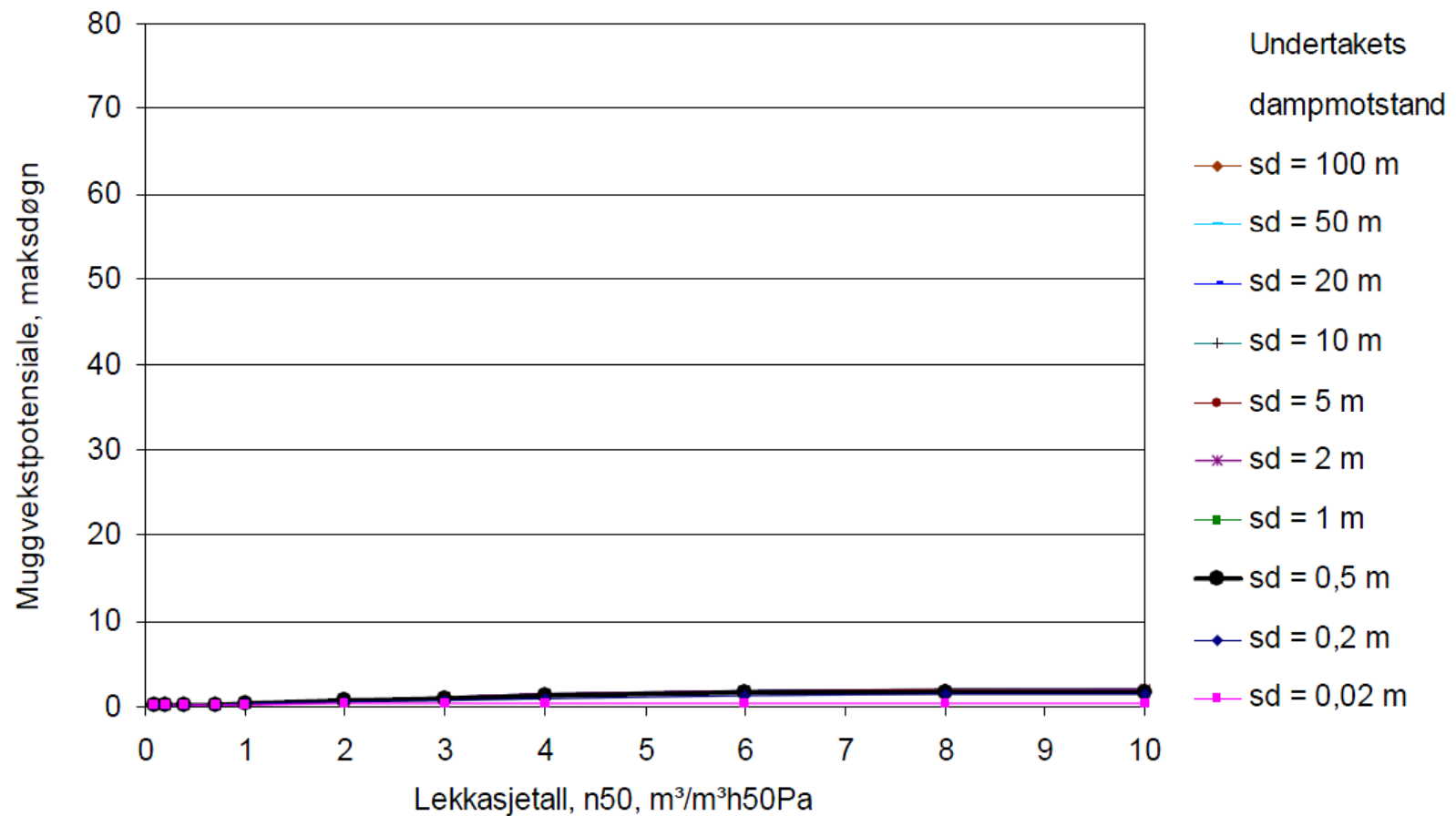
Kaldt, luftet loftsrom

Uluftet loft

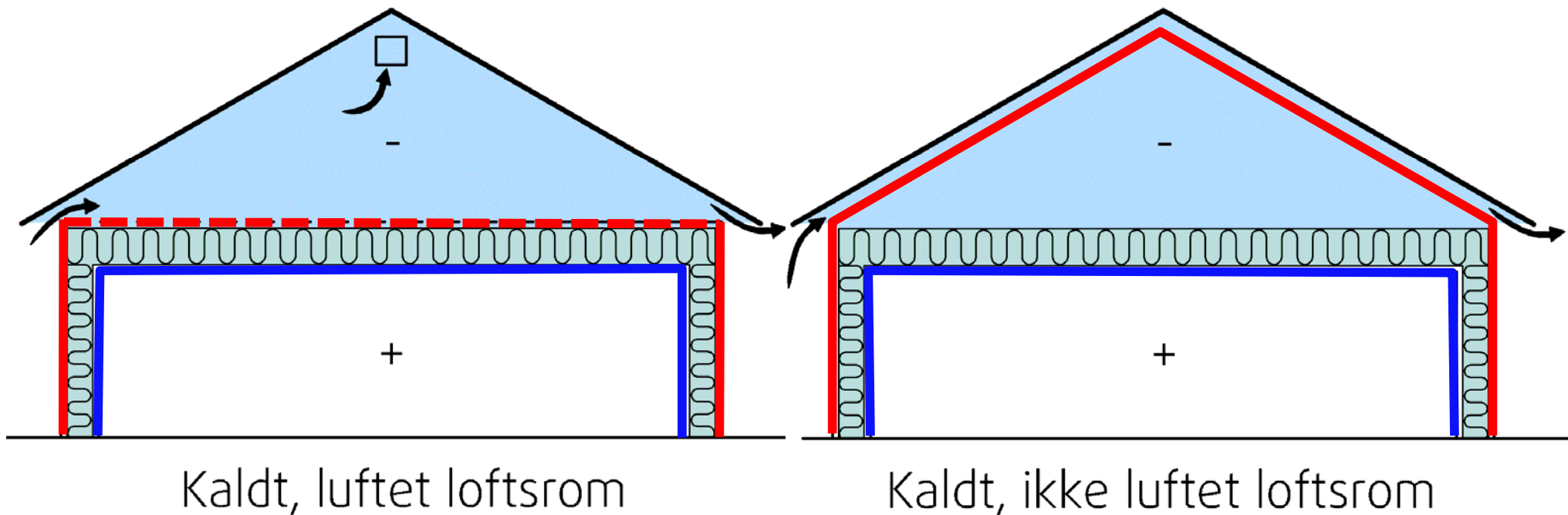

Oslo, 2 etg., samlet golvareal: 150 m², fuktproduksjon: 10 kg/d, grunnventilasjon: 0,2 m³/(m³h)

Luftet loft

Oslo, 2 etg., samlet golvareal: 150 m², fuktproduksjon: 10 kg/d, grunnventilasjon: 0,2 m³/(m²h),
luftgjennomgangstall himling: 0,09 m³/m²hPa, midlere vindhastighet: 2 m/s, spalteåpning: 5 mm

■ Pluss:

- Rask uttørking

■ Minus:

- Brann
- Inndrev av nedbør/vind
- Kondens fra uteluft
- Luftlekkasjer og kondens

■ Pluss:

- Branntrygg
- Ikke inndrev
- Lufttetthet

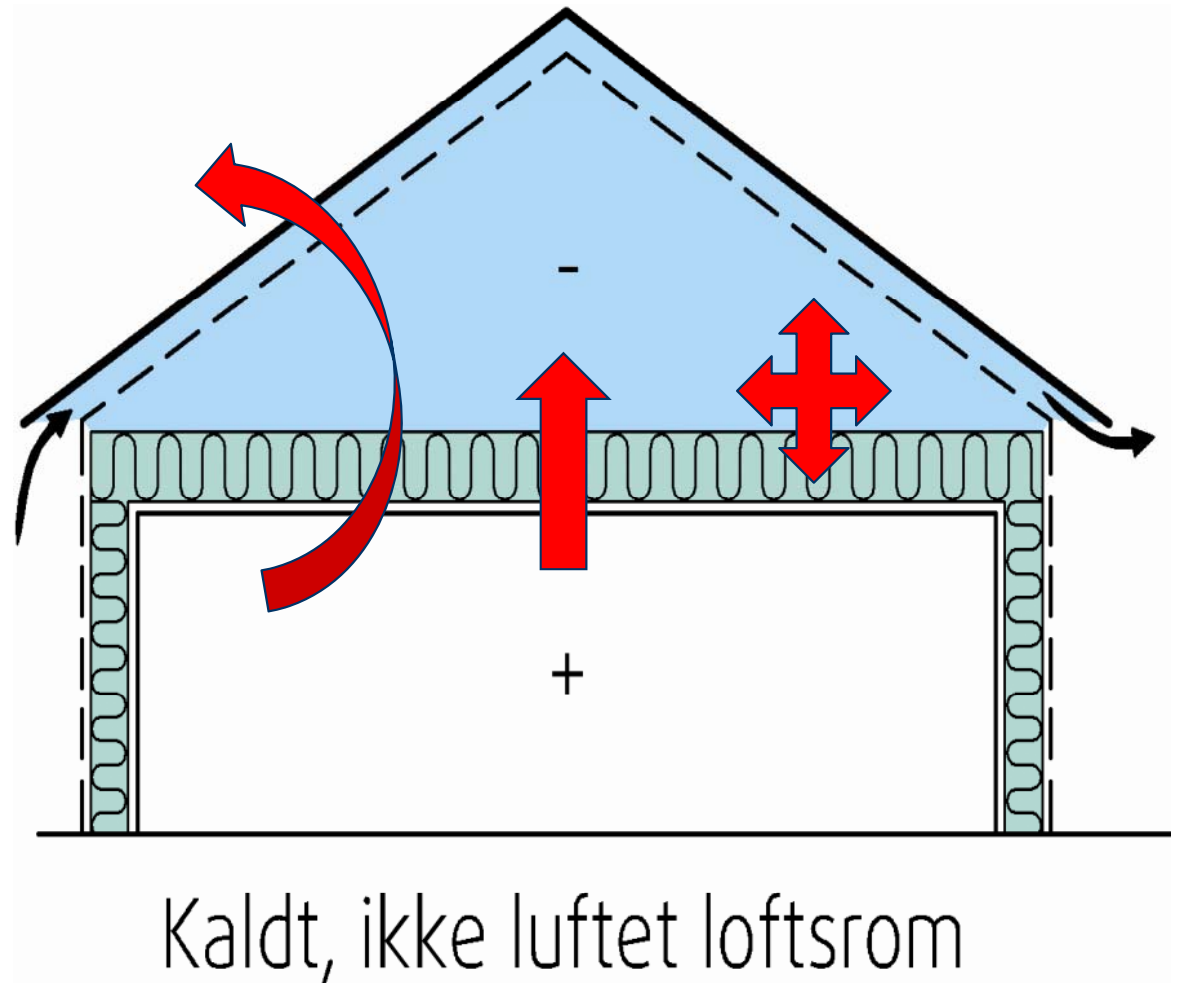
■ Minus:

- Treg uttørking
- Luftlekkasjer og kondens

Uluftet kaldt loft - kondens/rim

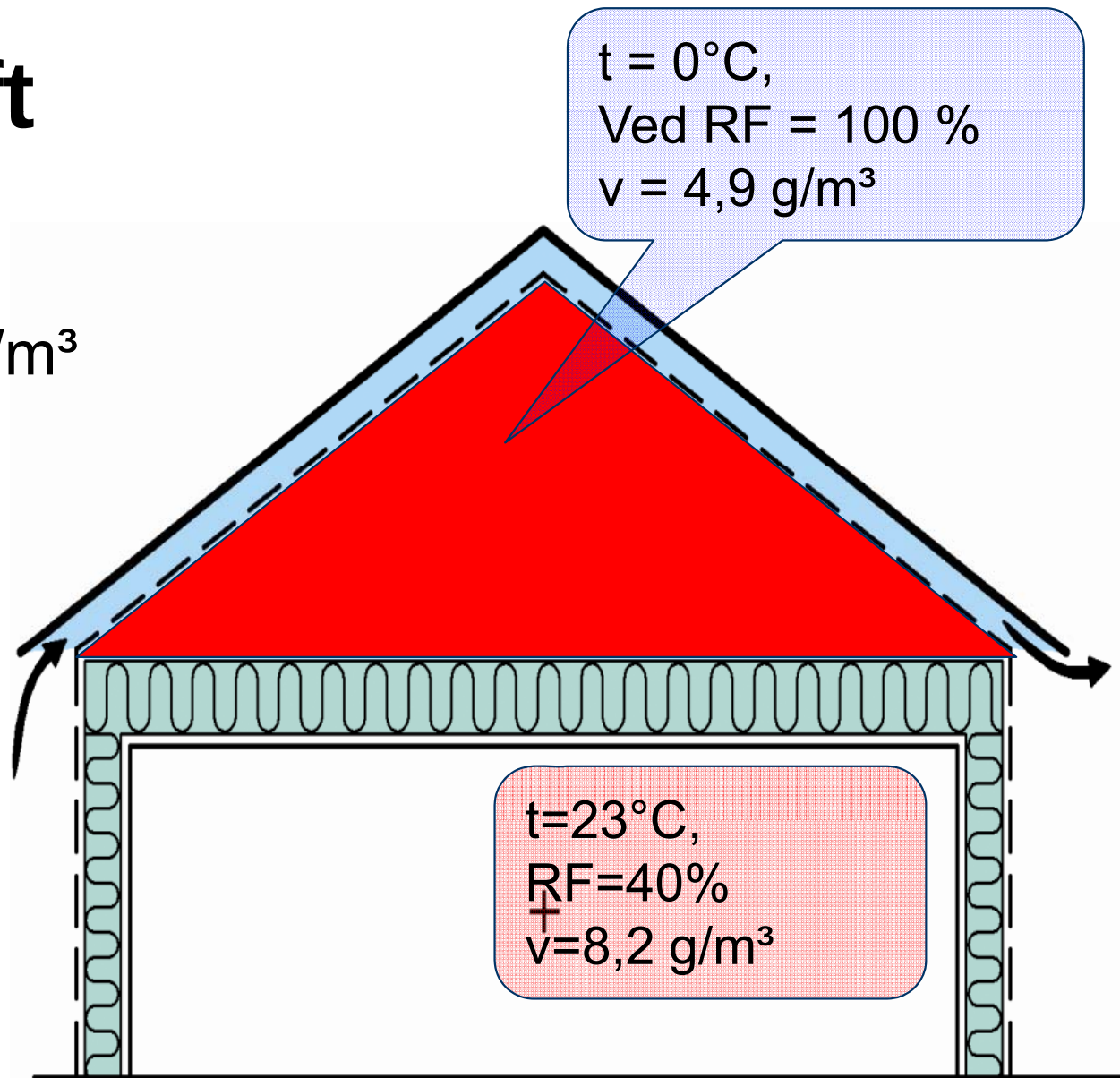
- **KILDER:**
- **Byggfukt:**
 - 1 – 1,5 kg/m²
- **Luftlekkasjer:**
 - Gjennom loft
 - Til loft (??)

Kalt, uluftet loft

- $V = 100 \text{ m}^3$
- $\Delta v = (8,2 - 4,9) = 3,3 \text{ g/m}^3$

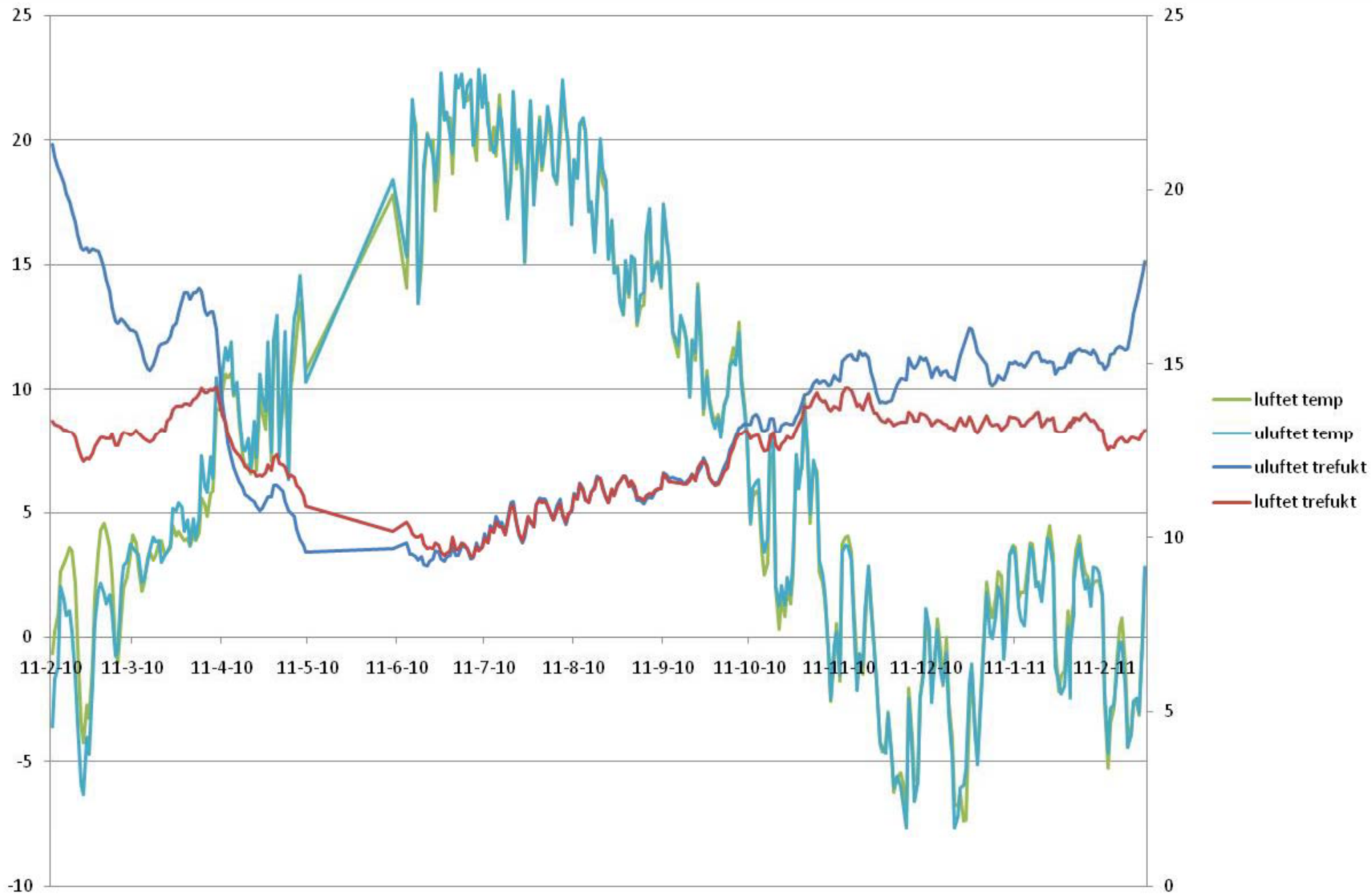
- Det kan maksimalt felles ut:
- $3,3 \text{ g/m}^3 \times 100 \text{ m}^3 =$
330 g vann

Uluftet kaldt loft - kondens/rim

Feltmålinger – Et luftet og et uluftet loft

For å unngå kondens i luftede tak:

■ Kontroll med byggfukt:

- Tørk ned til ≤ 15 vekt-% (ideelt til 12-13 vekt-%)
- Ventiler og tørk godt i byggeperioden!
- Bruk gjerne oppvarming før du isolerer

■ Kontroll med lufttetthet:

- Undertak/vindsperre
- Dampsperre

OBS: Tidspunkt for når man "lukker" bygget utvendig også av betydning!

■ Viktige egenskaper til undertak/vindsperre:

- Lav vanndampmotstand, helst $S_d \leq 0,1$ m
- Kondensopptakseve
- Isolerende evne også gunstig

Takk for oppmerksomheten !!!!